



**Euroopan unionin
osarahoittama**

Eläinavusteinen toiminta osa 1/3

Eläinavusteinen toiminta - mitä se on?

Teemme Turussa Luonnosta hyvinvointia -hankkeessa eläinavusteista toimintaa asiakkaiden kanssa. Eläinavusteinen toiminta herättää paljon kiinnostusta ja kysymyksiä, joihin pyrin vastaamaan tässä ja parissa tulevassa tekstissä. Aluksi on hyvä paneutua siihen, mitä eläinavusteisella toiminnalla tarkoitetaan.

Mitä eläinavusteinen toiminta oikein on?

Eläinavusteinen toiminta on tavoitteellista, ammatillisesti ohjattua toimintaa, jossa eläin toimii osana asiakkaan hyvinvointia ja toimintakykyä edistävää prosessia. Toimintakenttä on laaja: eläinavusteisuus voi sijoittua sosiaali-, terveys-, kasvatusta-, nuorisotyön tai virkistystoiminnan kontekstiin, ja se suunnitellaan aina vastaamaan asiakkaan yksilöllisiä tarpeita.

Eläin ei ole vain mukana – eläin toimii aktiivisena ja tarkoituksenmukaisena osana vuorovaikutustilanteita. Eläin voi toimia emotionaalisena sillanrakentajana, jonka kautta asiakkaan on helpompi lähestyä ammattilaista tai käsitellä vaikeita asioita. Eläinavusteinen toiminta voi rikastaa arjen rutiineja ja lisätä toiminnallisuutta asiakkaiden palvelupoluilla. Eläinten kanssa toimiessa korostuukin vastuu omasta toiminnasta, vastuu eläimestä, oman toiminnan suunnittelu ja pilkkominen osiin sekä läsnäolotaidot ja tunteiden säätely. Eläimet toimivat näissä täydellisenä peilinä ja antavat meille ihmisille vilpittömän palautteen onnistumisesta, ilman epäröintejä ja alatekstejä. Oman kokemukseni mukaan eläimeltä saatu positiivinen palaute on arvokkaampaa kuin ohjaajan ”hyvä!”.



**Euroopan unionin
osarahoittama**



Ukko-vuohi osallistui aktiivisesti virikkeiden suunnitteluun osallistujien kanssa. Kuva: Meri Keränen

Eettisyys ja eläinlähtöisyys

Eläinavusteisen toiminnan ytimessä on vahva eettinen ja eläinlähtöinen näkökulma. Toiminnan on aina perustuttava eläimen hyvinvointiin, vapaaehtoisuuteen ja kykyyn toimia vuorovaikutustilanteissa. Eläintä ei saa altistaa tilanteille, jotka kuormittavat sitä liikaa tai vaarantavat sen fyysisen tai psyykkisen hyvinvoinnin.

Ammattilaisen velvollisuus on arvioida eläimen soveltuvuutta työhön sekä jatkuvasti seurata sen jaksamista ja hyvinvointia. Eläimen tehtävät ja työmäärä suunnitellaan yksilöllisesti – aivan kuten asiakkaankin. Eläimen rooli ei saa koskaan olla ristiriidassa sen lajityypillisten tarpeiden kanssa. Eläinlähtöinen työote tuo mukanaan myös vastuun eläimen elämänlaadusta niin työtilanteissa kuin niiden ulkopuolellakin. Toimintaa suunniteltaessa onkin syytä huomioida suunnitelma b ja c: jos poni



Euroopan unionin osarahoittama

on väsynyt, ei sitä voida pakottaa töihin. Lampaat taas eivät pidä sateesta, joten tällöin toiminta pitääkin soveltaa koirille sopivaksi.

Toiminnassa voidaan hyödyntää eläinten lajityypillisiä tarpeita osana toimintaa. Käytännön esimerkkinä tulee mieleen, että lampaiden kanssa toimitaan laumassa, kun taas koiran ja hevosen kanssa voidaan toimia yksin.



Hevoslauma voi auttaa meitä maadoittumaan hetkeen ja pohtimaan omia voimavaroja. Kuva: Meri Keränen



Euroopan unionin osarahoittama

Turvallisuus: vastuu sekä asiakkaasta että eläimestä

Turvallisuus on keskeinen osa eläinavusteista toimintaa. Jokainen tilanne suunnitellaan niin, että se on turvallinen kaikille osapuolille – sekä ihmisille että eläimille. Tämä edellyttää riskien ennakointia, selkeitä toimintamalleja ja koulutettuja eläimiä.

Turvallisuuskulma sisältää myös ympäristön, jossa toimitaan: tilan on oltava rauhallinen, esteetön ja hallittavissa. Ammattilaisen tulee tunnistaa asiakkaiden mahdolliset rajoitteet. Eläimen käyttäytymistä seurataan jatkuvasti, ja toiminta keskeytetään, mikäli eläin osoittaa stressin merkkejä. Vastuu ulottuu myös siihen, että eläin saa riittävästi lepoa, virikkeitä ja palautumisaikaa työpäivien välillä.

On tärkeää, että eläinavusteisen toiminnan ohjaajat tuntevat eläintyöparinsa, ja osaavat lukea näitä. Jos siis työskentelee muiden kuin omien eläinten kanssa, tulee pitää huoli, että yhteys eläimeen säilyy ja kasvaa työajan ulkopuolellakin.

Seuraavassa osassa kerron lisää eläinavusteisuuden hyödyistä.



Kirjoittanut Meri Keränen

Hanketyöntekijä

Luonnosta hyvinvointia – vahvempana työelämään -hanke

Hanketta osarahoittaa Euroopan sosiaalirahasto plus